

CE SE MAI ÎNTÂMPLĂ ÎN TEATRE

Naționalul timișorean era să devină ring de box

Reîntors cu soția din concediu, actorul Vladimir Jurăscu, cel ce, potrivit credinței sale, a făcut din Naționalul din Timișoara „o catedrală”, a avut surpriza ca, în prag de nouă stagiune, să afle că nu mai e director. Cel ce i-a dat vestea a fost controversatul și mult-hulitul regizor Ioan Ieremia, alungat cu pietre din teatru în urmă cu câțiva ani. El revenea cu relații și puteri sporite, dar mai ales cu o *numire* în postul de director general al T. N. Timișoara, semnată de Marin Sorescu.

Chemat la teatru pentru a preda cârma și cheile, dl. Jurăscu a refuzat, ceea ce l-a făcut pe dl. Ieremia să insiste cu fraze de genul: „vino să îmi dai cheile și să îți aduni lucrurile. Nu mai ești director”. Fără rezultat însă. Fostul director general, adept al lozincii „fapta bună se pedepsește”, nu recunoștea oricum schimbarea, nu putea să înțeleagă cum a fost trădat și de cine (din Minister – n.n.).

Graba de a prelua conducerea l-a făcut probabil pe dl. Ieremia să adune o echipă din conducerea teatrului (contabila șefă, directorul economic și inspectorul de personal) și să pătrundă în forță în biroul d-lui Jurăscu. S-a întocmit un proces verbal cu toate lucrurile personale (umbrelă, pixuri ș.a.m.d.) ale fostului director. Lucrurile au fost adunate într-un sac. A urmat un concurs de actori, o renunțare la o montare Shakespeare (*Nevestele vesele din Windsor*), din cauză că, se zice, Falstaff umbla de nebun prin Capitală după mașina d-lui Iliescu. (E vorba de același domn Jurăscu, distribuit de regizorul sârb Dušan Mihailović în rolul principal.)

Cam acesta era contextul în care relațiile dintre fostul și actualul director au devenit din ce în ce mai încordate. Apogeul a fost atins la o întrevvedere a celor doi, asistată de scenografa Emilia Jivanov și de regizorul Dušan Mihailović. La un moment dat, după un schimb mai dur de replici, Vladimir Jurăscu, mai iute la mână, s-a repezit la firavul Ioan Ieremia spre a-i aplica o directă de dreapta în stil moldav (căci dl. Jurăscu de-acolo se trage). O mână de oțel sârbesc, cea a lui Dušan Mihailović, l-a oprit în plin elan. Dl. Ieremia a făcut un pas spre agresor și a zis demn: „dă!”... Și ar fi dat cu siguranță dl. Jurăscu dacă „forțele sârbești” nu ar fi jucat, măcar de astă dată, rolul de „forțe tampon”...

MIHAI CLAUDIU CRISTEA

august 1994

A consemnat AZIZA BODEA

exploatăată deloc în ultimele două-trei stagiuni de către secția română. Dacă până la începutul anului viitor apărem cu patru premiere, eu mă declar mulțumit. În partea a doua a stagiunii am promisiuni că vom face ceva cu Theodor Cristian Popescu – fie **Patima de sub ulmi** de O'Neill, fie **Răceala** lui Sorescu. Dacă nu, tot după 1 ianuarie, vom monta **Luptător pe două fronturi** de Sorescu, o dramă încă ne jucată, în regia lui Radu Dobre Basarab – asta e sigur.

2. A plecat un spectacol – „Trupa pe butoaie” –, realizat de V. I. Frunză, la București, la deschiderea unui nou post de radio, apoi la Festivalul umorului de la Vaslui și la Galați. E foarte greu să faci turnee astăzi, din cauza cheltuielilor enorme. Secția maghiară are multe deplasări în județ și în localitățile limitrofe – se duc, joacă și se întorc. Chestiunea e să avem ce itinera prin țară.

3. E nominalizat **Satyricon** după Petronius, în regia lui V. I. Frunză, pentru Festivalul „I. L. Caragiale”, un spectacol grandios. De asemenea, „Trupa pe butoaie”

a participat la Festivalul de comedie de la Galați și la Festivalul umorului de la Vaslui.

4. Există un proiect cu Teatrul Pygmalion din Viena, proiect ce a fost concretizat în stagiunea trecută prin faptul că un regizor de acolo a lucrat aici **Woyzeck**, cu care trupa a și fost la Viena. Urmează să reluăm legătura cu ei. Mai este un spectacol de la secția maghiară, **Aripi**, în montarea lui Theodor Cristian Popescu, spectacol sponsorizat de Fundația Soros cu condiția unui turneu București – Budapesta – Zagreb. Vor juca și la Eger, în Ungaria. De asemenea, avem un proiect cu Belgia (inițiativa le aparține). E vorba de manifestarea *Récitation* – teatru recitat cu trei-cinci actori, fără mari pretenții. Aceasta a mai avut loc o dată, aici, și acum urmează să mergem noi la ei. Mă gândesc, de asemenea, să prezentăm **O noapte furtunoasă** și un spectacol al secției maghiare în Ucraina.

5. Această problemă n-o prea cunosc, dar am rugat secretariatul literar să facem o anchetă sociologică asupra gusturilor publicului. Aduc un sociolog, gândim împreună fișa și stabilim apoi un eșantion (500 sau 1 000 de cazuri) și vedem ce vor spectatorii, pentru a ne adapta și noi. Deoarece sunt obligat de foarte puțin timp să mă ocup de acest lucru, nu cunosc încă starea publicului. Dar, după câte știu, lumea e interesată de teatru, de ceea ce i se prezintă și reacționează fie benefic, fie refuzând să mai vină – însă acestea sunt numai impresii de simplu spectator.

6. Astea-s problemele întregii țări. Teatrul nostru e instituție bugetară, acum am primit Hotărârea Guvernului privind funcționarea Ministerului Culturii. Veniturile sunt ceea ce reiese din încasări (alte activități nu avem până acum). Dar acestea sunt modeste – 1 500 de lei un bilet pentru muzical-uri, 1 200 de lei pentru premiere, 1 000 pentru spectacole obișnuite, 700 de lei un bilet pentru elevi, studenți și pensionari. Există o concurență: foarte multă lume și-a pus televiziune prin cablu, care le oferă diverse programe. E vorba de televizor, nu de TVR – aceasta nu face concurență. Un regizor mare din această țară nu montează un spectacol sub 1 500 000 de lei. Pe de altă parte, au și ei dreptate, deoarece, coborînd prea mult stacheta... Omu-și vinde pielea tot mai scump. Dacă vine regizorul să monteze o piesă, se duce un milion de lei pe cazare și masă. E foarte greu să faci azi teatru, deoarece nu ai posibilitatea de a te mișca. Toată lumea are dreptate, dar nimeni n-are bani.

foto: Vasile Caburgau

Balázs Attila (Mefisto) și Nicolae Cristache (Faust) în *Istoria comică...*, „Trupa pe butoaie” de la Tg.-Mureș (regia: Victor Ioan Frunză)

